

OP Sammanslutningens kapitaltäckningsrapport
30.6.2018

Innehåll

Inledning

1 Kapitalbas och kapitaltäckning

- 1.1 Kapitalbas
- 1.2 Översikt av riskvägda exponeringsbelopp (EU-OV1)
- 1.3 Kapitalbaskravet
- 1.4 Nyckeltal för kapitaltäckningen

2 Kreditrisk

- 2.1 Kreditkvalitet för exponeringar per exponeringsklass och instrument (EU CR1-A)
- 2.2 Kreditkvalitet för exponeringar per bransch eller motpartstyp (EU CR1-B)
- 2.3 Exponeringars kreditkvalitet per geografiskt område (EU CR1-C)
- 2.4 Indelning av förfallna exponeringar efter antal kreditdagar (EU CR1-D)
- 2.5 Nödlidande exponeringar och sådana med anstånd (EU CR1-E)
- 2.6 Förändringar av individuella och gruppvisa nedskrivningar (EU CR2-A)
- 2.7 Förändringar i innehavet av fallerade och osäkra lån och räntebärande värdepapper (EU CR2-B)
- 2.8 Tekniker för kreditriskreducering – översikt (EU CR3)
- 2.9 Schablonmetoden – kreditriskexponering och effekter av kreditriskreducering (EU CR4)
- 2.10 Schablonmetoden (EU CR5)
- 2.11 Internmetoden – kreditriskexponeringar per exponeringsklass och PD-intervall (EU CR6)
- 2.12 Aktieexponeringar (EU CR10, EU CR6)
- 2.13 Icke avdragna andelar i försäkringsföretag (EU INS1)
- 2.14 Flödesanalyser av riskvägt exponeringsbelopp avseende kreditriskexponeringar som behandlas enligt internmetoden (EU-CR8)

3 Motparts-kreditrisk och marknadsrisk

- 3.1 Analys av motparts-kreditriskexponering per metod (EU CCR1)
- 3.2 Kapitalkostnad för kreditvärdighetsjustering (EU CCR2)
- 3.3 Schablonmetoden – motparts-kreditriskexponeringar per lagstiftningsportfölj och risk (EU CCR3)
- 3.4 Internmetoden – motparts-kreditriskexponeringar per portfölj och PD-skala (EU CCR4)
- 3.5 Inverkan av nettning och säkerhet som innehas på exponeringsvärden (EU CCR5-A)
- 3.6 Sammansättning av säkerheter för exponeringar gentemot motparts-kreditrisk (EU CCR5-B)
- 3.7 Kreditderivatexponeringar (EU CCR6)
- 3.8 Exponeringar gentemot centrala motparter (EU CCR8)
- 3.9 Marknadsrisk som behandlas enligt schablonmetoden (EU MR1)

4 Skuldsättning och likviditetstäckningskvot (LCR)

- 4.1 Skuldsättning
- 4.2 Mall för redovisning av likviditetstäckningskvot (EU LIQ1)

5 Hur upplysningskraven uppfylls

- 5.1 Att uppfylla upplysningskraven
- 5.2 Icke väsentliga upplysningar som utelämnats

Inledning

I den här rapporten redogörs för information om kapitaltäckningen i sammanslutningen av andelsbankers finansiella företagsgrupp i enlighet med avdelning åtta i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 (CRR) (s.k. Pelare III-information) och Europeiska bankmyndighetens anvisningar (EBA/GL/2016/11). Informationen baserar sig på den konsoliderade kapitaltäckningen för kreditinstitut i sammanslutningen av andelsbanker, så informationen är inte direkt jämförbar med den övriga information om OP Gruppen som offentliggjorts. Rapporten är oreviderad.

Sammanslutningen av andelsbanker består av sammanslutningens centralinstitut (OP Andelslag), centralinstitutets medlemskreditinstitut och de företag som hör till deras finansiella företagsgrupper. Trots att OP Gruppens försäkringsbolag inte hör till sammanslutningen av andelsbanker, påverkar investeringarna i dem väsentligt den kapitaltäckning som räknas ut enligt kapitaltäckningsreglerna för kreditinstitut. Närmare uppgifter om de företag som hör till den finansiella företagsgruppen finns i noterna 22 och 49 till bokslutet 2017.

Förfaringsätten och målen för OP Gruppens riskhantering presenteras i noterna 2 och 53 till bokslutet 2017. Uppgifterna om OP Gruppens bolagsstyrningssystem finns på OP Gruppens nätsidor om bolagsstyrning (op.fi > OP Gruppen > Info om gruppen > Administration) och i OP Gruppens bolagsstyrningsrapport.

Ersättningsystemen och förfaringsätten har beskrivits i noterna 50 och 51 till bokslutet 2017, på OP Gruppens nätsidor om ersättningar (op.fi > OP Gruppen > Info om gruppen > Administration > Ersättningar) samt i OP Gruppens bolagsstyrningsrapport.

OP Gruppen har stegvis fått tillstånd till att tillämpa IRBA under 2008–2011. På hushållsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar samt på aktieexponeringar har tillämpats internmetoden (IRBA). Schablonmetoden (SA) tillämpas på övriga exponeringsklasser. På OP-Kortbolagets och nya medlemsandelsbankers exponeringar tillämpas schablonmetoden. För kortbolagets exponeringar är målet att övergå till IRBA. Målet för de nya medlemsandelsbankerna är att övergå till IRBA efter det att tillsynsmyndigheterna godkänt IRBA-utvidgningen.

1 Kapitalbas och kapitaltäckning

1.1 Kapitalbas

Milj. €	30.6.2018	31.12.2017
OP Gruppens kapitalbas	11 291	11 121
Försäkringsbolagens inverkan på koncernens eget kapital avdras	-30	92
Fonden för verkligt värde, säkring av kassaflöde	-26	-16
Kärnprimärkapital (CET1) före avdrag	11 236	11 197
Immateriella tillgångar	-738	-717
Överskott i pensionsansvar och värderingskorrigeringar	-44	-31
Andelskapital som återbetalas		-148
Förutsebar utdelning	-47	-90
Nedskrivningar - förväntade förluster underskott	-297	-320
Kärnprimärkapital (CET1)	10 110	9 891
Instrument som räknas till övrigt primärkapital		
Kapitallån på vilka tillämpas övergångsbestämmelse	80	81
Primärkapitaltillskott (AT1)	80	81
Primärkapital (T1)	10 190	9 973
Debenturlån	1 055	1 121
Supplementärkapital (T2)	1 055	1 121
Kapitalbas totalt	11 245	11 093

I tabellen presenteras hur OP-sammanslutningens kärnprimärkapital härleds ur OP Gruppens kapitalbas. Beloppet av kärnprimärkapital ökade med 218 miljoner euro. Kärnprimärkapitalet ökade till följd av bankrörelsens resultat, emissionen av Avkastningsandelar och utdelningen från gruppens försäkringsföretag. IAS 19-justeringarna minskade beloppet av kärnprimärkapitalet. Beloppet av Avkastningsandelarna i kärnprimärkapitalet var 2 910 miljoner euro (2 760, från vilket 146 miljoner euro har avdragits för Avkastningsandelar som har återbetalats till kunder i januari 2018). Beloppet av debenturlån som räknas som supplementärkapital (T2) minskade då lånen gick över till en löptid på under 5 år, varvid de inte räknas till kapitalbasen till fullt belopp.

Från kärnprimärkapitalet (CET1) har dragits av en försiktig värderingsjustering på 27 (20) miljoner euro.

På kapitallån har tillämpats övergångsbestämmelser för gamla kapitalinstrument.

1.2 Översikt av riskvägda exponeringsbelopp (EU-OV1)

Mij. €	Riskvägda exponeringsbelopp		Minimi- kapitalkrav
	30.6.2018	31.3.2018	30.6.2018
1 Kreditrisk (exklusive motparts kreditrisk)	39 634	38 563	3 171
2 Varav schablonmetoden	4 752	4 544	380
3 Varav den grundläggande intermetoden	23 132	22 394	1 851
4 Varav den avancerade intermetoden	4 887	4 786	391
5 Varav den kapitalrelaterade intermetoden inom ramen för den enkla riskviktade metoden	409	386	33
5a Varav aktieexponeringar med PD/LGD-metod	6 455	6 452	516
6 Motparts kreditrisk	729	695	58
7 Varav marknadsvärdering	533	485	43
12 Varav kreditvärdighetsjustering	197	210	16
13 Avvecklingsrisk	0	0	0
14 Värdepapperiserings exponeringar utanför handelslagret (efter taket)	40	37	3
15 Varav intermetoden	40	37	3
19 Marknadsrisk	1 298	1 427	104
20 Varav schablonmetoden	1 298	1 427	104
23 Operativ risk	4 136	4 136	331
25 Varav schablonmetoden	4 136	4 136	331
27 Belopp under trösklarna för avdrag (föremål för riskviktning på 250 procent)	358	346	29
29 Totalt	46 196	45 205	3 696
30 Riskviktsgolv enligt ECB:s beslut	4 808	4 768	385
31 Totalt riskvägt exponeringsbelopp inklusive riskviktsgolv	51 003	49 973	4 080

Under kvartalet ökade det totala riskvägda exponeringsbeloppet med 2,1 procent.

De riskviktsgolv som avses i ECB:s beslut riktas bland hushållsexponeringarna till andra exponeringar än SME-företagsexponeringar. De golv som fastställts för de här genomsnittliga riskvikterna utgör 15,4 procent för exponeringar med säkerhet i fastigheter och 32,7 procent för övriga exponeringar. I punkt 2.11 redogörs för de genomsnittliga riskvikterna, vilka baserar sig på interna modeller för exponeringar och vilka riskviktsgolvet inte påverkar. ECB:s riskviktsgolv gäller åtminstone till Q3/2018.

1.3 Kapitalbaskravet

Basmetoden (FIRB) har tillämpats för att beräkna kapitalkravet för kreditrisken för företags- och institutsexponeringar. I FIRB-metoden tillämpas interna ratingklasser för att fastställa kunders sannolikhet för fallissemang (PD) medan förlusten vid fallissemang (LGD) och kreditmotvärdeskoefficienten (CCF) är standardestimat som fastställs i myndighetsformler. För beräkningen av kapitalkravet för hushållsexponeringar har tillämpats internmetoden (IRBA) där interna ratingklasser används för att fastställa kunders sannolikhet för fallissemang (PD). Även förlustandelen vid fallissemang (LGD) och kreditmotvärdeskoefficienten (CF) är interna estimat.

Vid beräkningen av kapitalkravet för aktieexponeringar kan man använda olika metoder. Med PD/LGD-metoden räknas placeringarnas riskvägda belopp genom att använda riskparametrar som beskriver sannolikheten för fallissemang (PD) och förlustandelen (LGD). För ifrågavarande riskparametrar har i kapitältäckningsreglerna uppställts värden som de här parametrarna åtminstone måste ha. Med en förenklad metod kan placeringarnas riskvägda belopp räknas ut genom att multiplicera respektive placering med en riskvikt som bestäms på basis av placeringens typ.

Vid beräkningen av kapitalkravet för operativa risker och marknadsrisker har tillämpats schablonmetoden.

Mij. €	30.6.2018		31.12.2017	
	Kapitalkrav*	Riskvägda fordringar	Kapitalkrav*	Riskvägda fordringar
Kredit- och motpartsrisk	3 245	40 565	3 151	39 383
Schablonmetoden	322	4 024	309	3 859
Exponeringar mot delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	2	20	1	18
Exponeringar mot institut	1	8	1	8
Exponeringar mot företag	183	2 287	176	2 203
Exponeringar mot hushåll	87	1 081	85	1 057
Exponeringar säkrade med panträtt i fastighet	18	224	18	220
Fallerande exponeringar	3	36	2	28
Övriga poster	29	368	26	324
Internmetoden (IRB)	2 923	36 541	2 842	35 525
Exponeringar mot institut	79	989	84	1 054
Exponeringar mot företag	1 812	22 653	1 715	21 438
Exponeringar mot hushåll	391	4 888	397	4 959
Med panträtt i fastighet	245	3 065	251	3 140
Övriga hushållsexponeringar	146	1 822	146	1 819
Aktieexponeringar	549	6 863	560	7 002
PD/LGD-metod	516	6 455	517	6 461
Förenklad metod	33	409	43	541
Kapitalplaceringar	11	135	6	74
Börsnoterade placeringar	1	11	1	13
Övriga	21	262	36	454
Övriga motpartslösa tillgångar	89	1 108	82	1 030
Avvecklings-/leveransrisken	0	0	0	1
Marknadsrisken (schablonmetoden)	104	1 298	94	1 178
Positionsrisk	104	1 296	93	1 159
Råvarurisk	0	2	2	19
Operativ risk	331	4 136	317	3 958
Kreditvärdighetsjusteringsrisken	16	197	16	205
Totalt riskvägt exponeringsbelopp	3 696	46 196	3 937	44 725
Riskviktsgolv enligt ECB:s beslut	385	4808	359	4 492
Totalt riskvägt exponeringsbelopp inklusive riskviktsgolv	4 080	51 003	4 297	49 216

* Kapitalkrav = Riskvägda fordringar x 0,08

1.4 Nyckeltal för kapitältäckningen

Relationstal, %	30.6.2018	31.12.2017
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	19,8	20,1
Tier 1-kapitalrelation	20,0	20,3
Kapitalrelation	22,0	22,5
Relationstal utan riskviktsgolv, %	30.6.2018	31.12.2017
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	21,9	22,1
Tier 1-kapitalrelation	22,1	22,3
Kapitalrelation	24,3	24,8

Relationstal utan övergångsbestämmelser, %	30.6.2018	31.12.2017
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	19,8	20,1
Tier 1-kapitalrelation	19,8	20,1
Kapitalrelation	21,9	22,4
Kapitalkrav, mij. €	30.6.2018	31.12.2017
Kapitalbas	11 245	11 093
Kapitalkrav	7 280	7 027
Buffert för kapitalkrav	3 965	4 067

De riskviktsgolv som ECB fastställt sänkte kapitältäckningen med 2,1 procentenheter. Ökningen i det totala riskvägda exponeringsbeloppet, som berodde på att utlåningen ökade, var större än ökningen i kärnprimärkapitalet. De kalkylerade justeringarna av förmånsbestämda pensionsplaner (IAS 19) inverkade på gruppens CET1-kapitältäckning med cirka -0,9 procentenheter, dvs. något mindre än vid slutet av 2017.

Kapitältäckningen i OP Gruppens kreditinstitutsverksamhet är stark i förhållande till den lagstadgade kapitältäckningen och de kapitalkrav som ställs av myndigheterna. Kapitalkravet 14,3 procent består av minimikravet 8 procent, kapitalkonserveringsbufferten 2,5 procent, O-SII-kapitalkravet 2,0 procent, ECB:s kapitalkrav (P2R) 1,75 procent och ländervisa kontryckiska buffertkrav för exponeringar i utlandet 0,03 procent. ECB:s P2R-krav har gällt sedan 1.1.2017.

2 Kreditrisk

De siffror som presenteras i kreditriskavsnittet innehåller inte poster som behandlats under motpartsrisken.

2.1 Kreditkvalitet för exponeringar per exponeringsklass och instrument (EU CR1-A)

30.6.2018, milj. €	a	b	c	e	f	g
	Fallerade exponeringar	Exponeringar som inte har fallerat	Individuella nedskrivningar	Kreditförluster	Periodens nedskrivningar	Nettovärden (a+b-c-d)
Bokförda bruttovärden för						
Internmetoden						
2		7 138	2		0	7 137
3		44 572	368	18	9	44 947
5	743	16 314	119	4	-14	16 531
6	397	54 085	118	7	3	54 364
7	306	45 470	77	1	32	45 700
8	18	833	1	0	0	850
9	288	44 637	76	0	33	44 850
11	91	8 614	41	6	-30	8 664
12	25	835	8	1	0	852
13	66	7 780	33	5	-30	7 812
14		2 459	1		-2	2 458
14a		1 164	0		0	1 164
15	1 140	109 417	488	25	10	110 070
Schablonmetoden						
16		17 801	1		1	17 800
17		3 529	1		1	3 528
18		290	0		0	290
19		551				551
20		462				462
21		225				225
22		2 627	5		-1	2 622
23		1 782	4		0	1 778
24		3 600	17	0	8	3 583
25		13	0		0	13
26	1	538	1		0	539
27	1	10	0		0	10
28	40		13	4	7	27
34		153				153
35	42	29 775	37	4	16	29 780
36	1 182	139 192	525	29	26	139 850
37	1 095	88 222	416		15	88 902
38		11 014				11 014
39	66	24 071	4		4	24 133

Kreditstockens kvalitet var fortsatt god. Kreditförlusterna var mindre än ett år tidigare. Nedskrivningarna är inte jämförbara med följårets nedskrivningar till följd av övergången till IFRS9. Periodens nedskrivningar redovisas till nettobelopp.

Fallerande exponeringar hör till ratingklasserna 11–12 eller F. I schablonmetoden utgörs fallerande exponeringar av över 90 dagar förfallna exponeringar.

2.2 Kreditkvalitet för exponeringar per bransch eller motpartstyp (EU CR1-B)

30.6.2018, milj. €	Bokförda bruttovärden för					
	a Fallerade exponeringar	b Exponeringar som inte har fallerat	c Individuella nedskrivningar	e Kreditförluster	f Periodens nedskrivningar	g Nettovärden (a+b-c-d)
1 Uthyrning och förvaltning av bostäder	40	8 405	4	0	3	8 441
2 Övrig förvaltning av fastigheter	60	4 806	17	2	1	4 849
3 Handel	53	5 282	25	1	7	5 310
4 Energi	38	4 377	18		6	4 397
5 Tjänster	86	5 945	28	0	2	6 003
6 Byggverksamhet	81	4 403	28	0	11	4 455
7 Annan tillverkning	49	2 719	19	1	0	2 749
8 Tillverkning av maskiner och utrustning (inkl. service)	43	2 149	14	14	-12	2 178
9 Transport och magasinering	38	2 063	14	1	2	2 088
10 Finans- och försäkringsverksamhet	9	7 145	12		3	7 142
11 Tillgodoavanden på centralbanker		15 553				15 553
12 Täckta obligationer		5 655				5 655
13 Jordbruk, skogsbruk och fiske	134	5 130	31	0	-2	5 232
14 Skogsindustri	134	1 209	100	1	-1	1 244
15 Metallindustri	61	1 254	22	0	-2	1 292
16 Livsmedelsframställning	22	1 128	15	0	3	1 135
17 Handel med egna fastigheter	3	882	1	0	0	883
18 Informations- och kommunikationsverksamhet	14	1 169	8	0	2	1 175
19 Övriga branscher	2	1 414	27	0	-17	1 389
20 Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering	1	459	0		0	460
21 Utvinning av mineral	36	328	22	0	0	341
22 Kemisk industri	0	408	0		0	408
23 Förvärvsarbete i hushåll; hushållens produktion av diverse varor och tjänster för eget bruk	2	303	2	0	1	304
24 Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring		5 396	1		1	5 395
25 Verksamhet vid internationella organisationer, utländska ambassader o.d.		1 013	0		0	1 013
26 Hushåll	276	50 596	116	8	19	50 757
27 Totalt	1 182	139 192	525	29	26	139 850

Nedskrivningarna i fastighetssektorn är små till följd av att försäkringarna är vältäckande. Beloppet av fallerande exponeringar i branschen jordbruk, skogsbruk och fiske i relation till nedskrivningarna beror på tekniska fallissemang till följd av stödbetalningstidtabeller. Det att beloppet för fallerande exponeringar i branscherna Skogsindustri och Utvinning av material är högt jämfört med exponeringarna beror på enskilda fall där exponeringsbeloppet accentueras jämfört med branschens totala exponeringar.

2.3 Exponeringars kreditkvalitet per geografiskt område (EU CR1-C)

30.6.2018, milj. €	Bokförda bruttovärden för					
	a Fallerade exponeringar	b Exponeringar som inte har fallerat	c Individuella nedskrivningar	e Kreditförluster	f Periodens nedskrivningar	g Nettovärden (a+b-c-d)
1 Finland	1 161	123 633	515	29	23	124 278
2 Övriga nordiska länder	2	3 119	1	0	1	3 120
3 Baltikum	17	2 590	6		2	2 601
4 Övriga EU-länder	1	7 042	2	0	0	7 041
5 Övriga Europa	0	281	0	0	0	281
6 USA	1	159	0	0	0	159
7 Asien	0	383	0	0	0	383
8 Övriga länder	1	1 985	0	0	0	1 986
11 Totalt	1 182	139 192	525	29	26	139 850

Av de totala exponeringarna hänför sig 89 procent till Finland och den övriga fördelningen har presenterats med tillämpning av väsentlighetsprincipen. Av de fallerande avtalen hänför sig 98 % och av nedskrivningarna 99 % till Finland.

2.4 Indelning av förfallna exponeringar efter antal kreditdagar (EU CR1-D)

30.6.2018, milj. €	Bokförda bruttovärden					
	a ≤ 30 dagar	b > 30 dagar ≤ 60 dagar	c > 60 dagar ≤ 90 dagar	d > 90 dagar ≤ 180 dagar	e > 180 dagar ≤ 1 år	f > 1 år
1 Lån	386	111	130	145	142	439
2 Räntebärande värdepapper						
3 Exponeringar totalt	386	111	130	145	142	439

Beloppet av förfallna exponeringar ökade något under början av året, men det totala beloppet var litet.

2.5 Nödlidande exponeringar och sådana med anstånd (EU CR1-E)

30.6.2018, milj. €	Ränte- bärande värdepapper	Lån och förskott	Expo- neringar utanför balans- räkningen
Bokförda bruttovärden för presterande och nödlidande exponeringar	11 014	101 086	24 477
varav presterande men förfallna sedan > 30 dagar < = 90 dagar		102	
varav presterande med anstånd		2 450	
varav nödlidande		1 427	86
varav fallerade		1 142	73
varav nödlidande		1 146	
varav med anstånd		425	
Akkumulerade nedskrivningar och avsättningar samt negativa justeringar för verkligt värde på grund av kreditrisk			
för presterande exponeringar	-2	-147	4
varav med anstånd		-3	
för nödlidande exponeringar		-372	0
varav med anstånd		-52	
Mottagna säkerheter och finansiella garantier			
varav nödlidande		775	5
varav exponeringar med anstånd		2 254	

Exponeringar med anstånd ökade något under början av året.

2.6 Förändringar av individuella och gruppvisa nedskrivningar (EU CR2-A)

30.6.2018, milj. €	^a Ackumule- rade individuella ned- skrivningar
1 Ingående balans	543
2 Ökningar på grund av belopp som avsatts för beräknade låneförluster under perioden	44
3 Minskningar på grund av belopp som avsatts för beräknade låneförluster under perioden	-32
4 Minskningar på grund av belopp som avsatts för ackumulerade kreditförluster	-35
8 Andra justeringar	4
9 Utgående balans	525
10 Återvinningar från nedskrivningar som angivits direkt i resultaträkningen	
11 Gruppvisa nedskrivningar som angivits direkt i resultaträkningen	

Nedskrivningarna (ECL) enligt IFRS9 redovisas som individuella nedskrivningar. Nedskrivningarna är inte jämförbara med fjolårets nedskrivningar till följd av övergången till IFRS9.

2.7 Förändringar i innehavet av fallerade och osäkra lån och räntebärande värdepapper (EU CR2-B)

30.6.2018, milj. €	^a Bokfört bruttovärde för fallerade exponeringar
1 Ingående balans	1 274
2 Lån och räntebärande värdepapper som har fallerat eller skrivits ned sedan den senaste rapporteringsperioden	225
3 Återgått till icke fallerat tillstånd	-194
4 Avskrivna belopp	-33
5 Andra förändringar	-90
6 Utgående balans	1 182

De fallerande exponeringarna minskade något. Minskningen berodde på privatkunderna.

2.8 Tekniker för kreditriskreducering – översikt (EU CR3)

	a	b	c	d	e
	Osäkrade exponeringar – bokfört värde	Säkrade exponeringar – bokfört värde	Exponeringar med pantsäkerhet	Exponeringar säkrade genom finansiella garantier	Exponeringar säkrade genom kreditderivat
30.6.2018, milj. €					
1 Totalt – Lån	35 984	52 918	48 994	3 924	
2 Totalt – räntebärande värdepapper	4 414	6 600	5 655	945	
3 Totalt exponeringar	78 933	60 917	55 413	5 504	
4 varav fallerade	454	366	325	41	

För hushållsexponeringar kan säkerheter utnyttjas i större utsträckning med intermetoden än vad fallet är med exponeringar med schablonmetoden samt instituts- och företagsexponeringar. Hushållsexponeringarnas garantier och säkerheter behandlas som en del av LGD. I tabellen kan en och samma exponering omfattas av flera säkerheter eller garantier.

I schablonmetoden och intermetoden har för instituts- och företagsexponeringar utnyttjats följande realsäkerheter som bestäms av kapitaltäckningsreglerna: bostadsfastigheter och aktier som berättigar till bostadsfastigheter, insättningar och värdepapper (aktier). Insättningar och värdepapper är sådana finansiella säkerheter som avses i reglerna och det finns alternativa metoder för behandlingen av dem i analysen. I OP Gruppen har de finansiella säkerheterna i ovan nämnda metoder behandlats med en s.k. fullständig metod genom att använda de volatilitetskorrigeringar som tillsynsmyndigheten fastställt.

I schablonmetoden och intermetoden kan för instituts- och företagsexponeringar endast anlitas sådana godtagbara garantigivare som anges i kapitaltäckningsreglerna, såsom garantier från finska staten och andra stater samt garantier från kommuner och banker. Kreditderivat har inte använts i analysen. På kreditrisken har inte tillämpats kvittning av balansposter eller poster utanför balansräkningen.

Bostadsfastigheter och aktier som ger rätt att besitta bostadslägenheter i Finland och som utgör säkerhet bildar det största säkerhetsslaget som utnyttjats i kapitaltäckningen. Andra realsäkerheters inverkan på kapitalkravet för kreditrisker har varit klart mindre. Utnyttjade säkerheter har getts av flera olika garantigivare. Den mest betydande enskilda garantigivaren är finska staten.

2.9 Schablonmetoden – kreditriskexponering och effekter av kreditriskreducering (EU CR4)

Milj. €	Exponeringsklasser	a	b	c	d	e	f
		Exponeringar före kreditkonverteringsfaktor och kreditriskreducering		Exponeringar efter kreditkonverteringsfaktor och kreditriskreducering		Riskvägda exponeringsbelopp och riskvikt	Genomsnittlig riskvikt (%)
		Belopp i balansräkningen	Belopp utanför balansräkningen	Belopp i balansräkningen	Belopp utanför balansräkningen		
1	Nationella regeringar eller centralbanker	17 484	316	19 537	231	0	0,0
2	Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	2 555	973	3 245	265	20	0,6
3	Offentliga organ	190	100	65	0	0	0,0
4	Multilaterala utvecklingsbanker	551	0	627	9	0	0,0
5	Internationella organisationer	462		462		0	0,0
6	Institut	18	207	40	66	2	1,8
7	Företag	2 045	577	2 040	275	2 286	98,8
8	Hushållsexponeringar	1 461	2 122	1 435	10	1 081	74,9
9	Säkrade genom panträtt i fast egendom	534	5	534	3	208	38,9
10	Fallerande exponeringar	27		27		36	132,7
16	Övriga exponeringar	153		153		368	240,0
17	Totalt – schablonmetoden	25 480	4 300	28 164	857	4 002	13,8

Beloppet av exponeringar enligt schablonmetoden steg något under början av året. Samtidigt ökade de riskvägda posterna. Övriga exponeringar innehåller bl.a. uppskjutna skattefordringar som inte dragits av kapitalbasen. De här behandlas med riskvikten 250 procent.

2.10 Schablonmetoden (EU CR5)

Milj. €	Exponeringsklasser	Riskvikt									Totalt	Varav icke kreditvärde	
		0 %	20 %	35 %	50 %	75 %	100 %	150 %	250 %	1250 %			
1	Nationella regeringar eller centralbanker	19 767										19 767	
2	Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	3 412	98									3 510	940
3	Offentliga organ	65										65	
4	Multilaterala utvecklingsbanker	636										636	636
5	Internationella organisationer	462										462	462
6	Institut	96	10				0					105	96
7	Företag	0	18				2 239				58	2 314	2 314
8	Hushållsexponeringar	0				1 434					11	1 444	1 444
9	Säkrade genom panträtt i fast egendom	0		386	142						8	536	536
10	Fallerande exponeringar	0					10	18				27	27
16	Övriga exponeringar						10		143			153	55
17	Totalt – schablonmetoden	24 438	125	386	142	1 434	2 258	18	143	76	29 021	6 511	

I OP Gruppens kapitaltäckningsanalys bestäms en exponerings riskvikt med schablonmetoden för kreditrisken med ratinginstituten Moody's Investors Services, Fitch Ratings eller Standard & Poor's Financial Services rating för exponeringar mot stater och centralbanker (och med dem jämförbara poster, raderna 2–5 i tabellen ovan) samt mot företag. Den externa ratingen bestämmer exponeringens kreditklass. Vid beräkningen av kapitalkravet för en exponering bestäms riskvikten enligt rating. Om en motpart eller en fördran har två ratingar, ska den svagare av dem användas för att fastställa ratingen.

Riskvikten för internationella utvecklingsbanker kan också bestämmas på ett annat sätt än med extern rating. Om en extern rating inverkar på riskvikten, används vid kapitaltäckningsanalysen rating från de ratinginstitut som nämns ovan, också för att riskvikta internationella utvecklingsbankers exponeringar.

För exponeringar används vid kapitaltäckningsanalysen ratingen för det emissionsprogram eller emissionsarrangemang som ifrågasvarande exponering hör till. Om ingen sådan rating finns att få, används emittentens generella rating, om en sådan finns. Poster som omfattas av schablonmetoden innehåller inte poster som dras av från kapitalbasen.

2.11 Internmetoden – kreditriskeponeringar per exponeringsklass och PD-intervall (EU CR6)

I tabellerna invid presenteras fördelningen enligt PD-intervall för kreditriskeponeringar som omfattas av internmetoden, en specifikation av riskparametrar och annan information. I PD-genomsnittet och riskvikten har inte beaktats fallissemang, dvs. PD 100. PD-minimum är 0,03 procent. CCF är kreditkonverteringsfaktorn. I exponeringarna utanför balansräkningen ingår bl.a. utnyttjade kreditmöjligheter. I exponeringsbeloppen ingår ingen motpartsrisk.

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
PD-skala	Ursprungliga brutto-exponeringar i balans-räkningen	Exponeringar utanför balans-räkningen före CCF	Genomsnittlig CCF	EAD efter kreditrisk-reducering efter CCF	Genomsnittlig PD	Antal gäldenärer	Genomsnittlig LGD	Genomsnittlig löptid	Riskvägda exponerings-belopp	Genomsnittlig riskvikt	Förväntad förlust	Ned-skrivningar och värde-justeringar
Hushållsexponeringar												
0,00 - < 0,15	42 590	3 632	52,0 %	40 845	0,0 %	583 815	16,5 %	14,2	947	2,3 %	3	
0,15 - < 0,25	2 266	111	51,1 %	2 212	0,2 %	74 224	16,7 %	14,1	168	7,6 %	1	
0,25 - < 0,50	3 401	165	55,5 %	3 328	0,4 %	133 933	22,7 %	10,7	501	15,1 %	3	
0,50 - < 0,75	1 081	34	46,1 %	1 062	0,7 %	52 186	24,3 %	10,2	253	23,8 %	2	
0,75 - < 2,50	2 090	118	59,6 %	2 043	1,4 %	84 486	27,8 %	9,0	691	33,8 %	8	
2,50 - < 10,00	1 605	68	56,1 %	1 575	5,8 %	63 718	27,0 %	9,3	930	59,0 %	24	
10,00 - < 100,00	1 051	17	66,6 %	1 045	25,8 %	34 696	24,1 %	10,4	1 009	96,5 %	63	
100,00	397	4	0,0 %	393	100,0 %	10 141	26,7 %	18,6	389	98,8 %	88	
Totalt	54 482	4 149	52,3 %	52 505	0,8 %	1 037 199	18,0 %	13,5	4 887	8,6 %	193	118

De genomsnittliga riskparametrarna för hushållsexponeringarna var på samma nivå som vid årsskiftet.

PD-värdena för de klassificeringsmodeller som bedömer privatkunders betalningsförmåga i fråga om hushållsexponeringar har fastställts utifrån egen information om fallissemang hos privatkunder och extern information. Som externt material har använts arbetslöshetsgraden sedan 1989. Den osäkerhet som ansluter sig till materialet har beaktats med ett statistiskt försiktighetstillägg.

PD-värdena för de klassificeringsmodeller som bedömer företagskunders betalningsförmåga i fråga om hushållsexponeringar har fastställts utifrån egen information om fallissemang hos företagskunder och extern information. Som externt material har använts konkursandelarna sedan 1987. Den osäkerhet som ansluter sig till materialet har beaktats med ett statistiskt försiktighetstillägg. De sannolikheter för fallissemang (PD) för företagskunder som tillämpas för närvarande togs i bruk under det första kvartalet 2015.

Vid fastställandet av LGD-estimat för hushållsexponeringar har tillämpats avtals-, kund-, fallissemangs-, säkerhets- och indrivningsinformation för 2008–2014. Definitionen på fallissemang är densamma som i PD-modellerna. Dessutom utnyttjas i modellen produktvisa uppgifter om kassaflöden för återbetalningar utan säkerhet och sannolikheter för återhämtning samt justeringar av säkerhetsvärden för depressionstid som baserar sig på depressionen på 1990-talet.

Vid beräkningen av riskvikterna för hushållsexponeringarna tillämpas ett LGD-minimum på 10 % för exponeringarna med säkerhet i bostadsfastigheter och ett LGD-minimum på 15 % för exponeringarna med affärsfastighetssäkerheter.

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
PD-skala	Ursprungliga brutto-exponeringar i balans-räkningen	Exponeringar utanför balans-räkningen CCF	Genomsnittlig CCF	EAD efter kreditrisk-reducering och efter CCF	Genomsnittlig PD	Antal gäldenärer	Genomsnittlig LGD	Genomsnittlig löptid	Riskvägda exponerings-belopp	Genomsnittlig riskvikt	Förväntad förlust	Ned-skrivningar och värde-justeringar
Hushållsexponeringar - Säkrad av fastighet												
0,00 - < 0,15	37 730	808	54,6 %	37 363	0,0 %	447 586	14,2 %	14,5	718	1,9 %	2	
0,15 - < 0,25	1 711	28	54,0 %	1 698	0,2 %	23 332	15,2 %	14,2	118	6,9 %	1	
0,25 - < 0,50	2 258	64	62,3 %	2 234	0,4 %	37 509	14,2 %	13,0	216	9,6 %	1	
0,50 - < 0,75	684	8	54,2 %	680	0,7 %	10 567	14,8 %	13,2	107	15,7 %	1	
0,75 - < 2,50	1 290	57	66,5 %	1 271	1,4 %	24 228	15,3 %	11,3	305	24,0 %	3	
2,50 - < 10,00	1 023	26	67,7 %	1 014	5,9 %	16 341	15,5 %	11,7	551	54,3 %	9	
10,00 - < 100,00	775	8	74,2 %	773	26,4 %	10 090	15,9 %	12,3	720	93,1 %	32	
100,00	306	2	0,0 %	305	100,0 %	4 021	18,1 %	17,0	332	108,9 %	31	
Delsumma	45 777	1 000	56,1 %	45 338	0,7 %	573 674	14,3 %	14,2	3 065	6,1 %	81	77
Hushållsexponeringar - Övriga andra företag												
0,00 - < 0,15	4 860	2 824	51,2 %	3 482	0,1 %	194 635	41,1 %	10,8	228	6,6 %	1	
0,15 - < 0,25	554	82	50,1 %	513	0,2 %	52 222	21,3 %	13,5	50	9,8 %	0	
0,25 - < 0,50	962	76	48,3 %	923	0,4 %	96 025	37,2 %	6,5	237	25,7 %	1	
0,50 - < 0,75	397	26	43,5 %	382	0,7 %	42 288	41,2 %	5,0	146	38,2 %	1	
0,75 - < 2,50	424	22	44,4 %	412	1,4 %	52 240	37,2 %	6,4	185	44,9 %	2	
2,50 - < 10,00	372	9	36,5 %	366	6,1 %	42 704	38,1 %	5,6	225	61,5 %	9	
10,00 - < 100,00	212	2	35,1 %	211	24,5 %	23 605	40,6 %	5,3	212	100,7 %	21	
100,00	66	0	0,0 %	66	100,0 %	3 931	46,5 %	24,7	5	7,2 %	41	
Delsumma	7 845	3 041	50,9 %	6 354	1,4 %	507 650	38,6 %	9,4	1 288	20,4 %	77	33
Hushållsexponeringar - Övriga SME-företag												
0,00 - < 0,15												
0,15 - < 0,25	2	1	51,0 %	1	0,2 %	39	99,3 %	6,0	0	30,7 %	0	
0,25 - < 0,50	181	25	60,1 %	171	0,4 %	3 060	56,1 %	3,4	49	28,5 %	0	
0,50 - < 0,75												
0,75 - < 2,50	376	40	57,8 %	360	1,4 %	10 710	61,5 %	3,7	202	56,1 %	3	
2,50 - < 10,00	211	33	52,6 %	195	5,0 %	7 127	66,0 %	3,5	154	78,8 %	7	
10,00 - < 100,00	65	8	65,2 %	62	23,1 %	2 855	69,9 %	3,9	77	123,8 %	10	
100,00	25	2	0,0 %	23	100,0 %	2 793	83,6 %	21,7	52	224,9 %	16	
Delsumma	860	108	56,2 %	813	3,8 %	26 584	62,8 %	4,1	534	61,0 %	36	8
Totalt	54 482	4 149	52,9 %	52 505	0,8 %	1 107 908	17,7 %	13,5	4 887	8,6 %	193	118

De genomsnittliga riskvikterna för hushållsexponeringar med säkerhet i fastighet var lika stora som vid årsskiftet. De genomsnittliga riskparametrarna hölls under början av året på samma nivå som tidigare. En och samma kund kan höra till flera underexponeringsklasser, dvs. beloppen för gäldenärerna varierar från tabell till tabell.

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
PD-skala	Ursprungliga brutto-exponeringar i balans-räkningen	Exponeringar utanför balans-räkningen före CCF	Genomsnittlig CCF	EAD efter kreditrisk-reducering och efter CCF	Genomsnittlig PD	Antal gäldenärer	Genomsnittlig LGD	Genomsnittlig löptid	Riskvägda exponerings-belopp	Genomsnittlig riskvikt	Förväntad förlust	Ned-skrivningar och värde-justeringar
Företagsexponeringar												
0,00 - < 0,15	10 289	4 262	52,5 %	8 280	0,1 %	593	44,2 %	4,4	1 961	23,7 %	3	
0,15 - < 0,25	4 584	1 918	53,6 %	3 451	0,2 %	594	44,4 %	3,9	1 474	42,7 %	3	
0,25 - < 0,50	9 504	2 964	49,5 %	7 879	0,4 %	8 846	44,7 %	9,2	4 119	52,3 %	13	
0,50 - < 0,75												
0,75 - < 2,50	10 125	3 248	49,6 %	8 387	1,3 %	9 517	44,3 %	8,7	7 320	87,3 %	50	
2,50 - < 10,00	9 117	2 154	53,1 %	4 882	4,4 %	8 908	44,2 %	6,9	5 857	120,0 %	95	
10,00 - < 100,00	953	240	53,6 %	836	20,9 %	1 562	44,3 %	6,7	1 587	189,8 %	77	
100,00	743	63	42,2 %	704	100,0 %	1 045	45,0 %	15,9	0	0,0 %	317	
Totalt	45 315	14 849	51,4 %	34 418	1,6 %	31 065	44,4 %	7,1	22 318	66,2 %	558	368

De genomsnittliga riskvikterna för företagsexponeringar åkade något från årsskiftet.

PD-värdena för de klassificeringsmodeller som bedömer företagskunders betalningsförmåga i fråga om företagsexponeringar har fastställts utifrån egen information om fallissemang hos företagskunder och extern information. Som externt material har använts konkursandelarna sedan 1987. Den osäkerhet som ansluter sig till materialet har beaktats med ett statistiskt försiktighetstillägg. De sannolikheter för fallissemang (PD) för företagskunder som tillämpas för närvarande togs i bruk under det första kvartalet 2015.

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
PD-skala	Ursprungliga brutto-exponeringar i balans-räkningen	Exponeringar utanför balans-räkningen före CCF	Genomsnittlig CCF	EAD efter kreditrisk-reducering och efter CCF	Genomsnittlig PD	Antal gäldenärer	Genomsnittlig LGD	Genomsnittlig löptid	Riskvägda exponerings-belopp	Genomsnittlig riskvikt	Förväntad förlust	Ned-skrivningar och värdejusteringar
Företagsexponeringar - Övriga												
0,00 - < 0,15	8 688	3 489	57,8 %	7 275	0,1 %	339	44,2 %	3,9	1 740	23,9 %		2
0,15 - < 0,25	4 236	1 792	53,2 %	3 177	0,2 %	154	44,5 %	3,2	1 384	43,6 %		3
0,25 - < 0,50	4 669	2 163	53,2 %	3 541	0,4 %	1 230	44,7 %	4,5	2 132	60,2 %		6
0,50 - < 0,75												
0,75 - < 2,50	5 499	2 388	51,5 %	4 259	1,4 %	1 658	44,2 %	7,2	4 246	99,7 %		26
2,50 - < 10,00	4 679	1 476	50,3 %	2 179	4,2 %	1 589	44,6 %	4,8	2 998	137,6 %		41
10,00 - < 100,00	486	192	54,6 %	396	17,7 %	177	44,7 %	4,7	865	218,4 %		31
100,00	407	51	43,2 %	376	100,0 %	165	45,8 %	13,7	0	0,0 %		172
Delsumma	28 665	11 552	54,1 %	21 202	1,2 %	5 312	44,4 %	4,8	13 366	64,2 %	281	248
Företagsexponeringar - SME-företag												
0,00 - < 0,15	1 600	773	26,8 %	1 005	0,1 %	254	44,5 %	7,9	221	22,0 %		0
0,15 - < 0,25	348	126	59,2 %	273	0,2 %	440	44,3 %	11,5	90	32,9 %		0
0,25 - < 0,50	4 835	801	40,3 %	4 339	0,4 %	7 617	44,7 %	13,1	1 987	45,8 %		8
0,50 - < 0,75												
0,75 - < 2,50	4 626	860	44,5 %	4 128	1,3 %	7 862	44,3 %	10,3	3 074	74,5 %		24
2,50 - < 10,00	4 438	678	57,6 %	2 703	4,5 %	7 320	44,0 %	8,7	2 858	105,8 %		54
10,00 - < 100,00	468	48	48,9 %	440	23,8 %	1 386	43,9 %	8,5	722	164,1 %		46
100,00	336	11	37,6 %	328	100,0 %	880	44,1 %	18,4	0	0,0 %		145
Delsumma	16 650	3 297	42,3 %	13 216	2,3 %	25 759	44,4 %	10,9	8 952	69,5 %	276	119
Totalt	45 315	14 849	51,4 %	34 418	1,6 %	31 071	44,4 %	7,1	22 318	66,2 %	558	368

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
PD-skala	Ursprungliga brutto-exponeringar i balans-räkningen	Exponeringar utanför balans-räkningen före CCF	Genomsnittlig CCF	EAD efter kreditrisk-reducering och efter CCF	Genomsnittlig PD	Antal gäldenärer	Genomsnittlig LGD	Genomsnittlig löptid	Riskvägda exponerings-belopp	Genomsnittlig riskvikt	Förväntad förlust	Ned-skrivningar och värdejusteringar
Institutsexponeringar												
0,00 - < 0,15	5 699	525	65,1 %	5 522	0,0 %	163	15,1 %	5,2	382	6,9 %		0
0,15 - < 0,25	689	51	48,9 %	663	0,2 %	35	14,5 %	8,9	95	14,3 %		0
0,25 - < 0,50	279	93	49,3 %	233	0,3 %	42	20,8 %	5,3	77	33,1 %		0
0,50 - < 0,75	225	24	70,8 %	12	0,7 %	37	45,0 %	7,0	11	88,1 %		0
0,75 - < 2,50	42	21	30,1 %	30	1,2 %	29	45,0 %	1,2	34	113,6 %		0
2,50 - < 10,00	202	68	21,0 %	148	3,0 %	45	45,0 %	0,6	212	143,1 %		2
10,00 - < 100,00	2	2	62,5 %	2	14,2 %	8	45,0 %	0,1	4	229,7 %		0
100,00												
Totalt	7 138	784	57,4 %	6 610	0,1 %	359	16,1 %	5,5	814	12,3 %	3	2

De genomsnittliga riskvikterna för institutsexponeringarna minskade något under början av året. Största delen av institutsexponeringarna består av obligationslån med säkerhet i bostadsfastigheter (covered bond).

PD-värdena för klassificeringsmodellen för institutsexponeringar har fastställts utifrån poängsättningen för institutsexponeringar samt externa ratingar och information om fallissemang som motsvarar dem. Osäkerheten i materialet har beaktats genom att korrigera PD-värdena med en försiktighetsmarginal.

2.12 Aktieexponeringar (EU CR10, EU CR6)

Aktieexponeringar inom ramen för den enkla riskvägde metoden

Kategorier	Belopp i balans-räkningen	Belopp utanför balans-räkningen	Riskvikt	Exponerings-belopp	Riskvägda exponerings-belopp	Kapitalkrav
Exponeringar i icke noterade aktier	64	7	2	71	135	11
Börsnoterade aktieexponeringar	4	0	3	4	11	1
Andra aktieexponeringar	71	0	4	71	262	21
Totalt	138	7	146	409	33	

Aktieexponeringarna minskade under början av året. De börsnoterade placeringarna har värderats till marknadsvärde.

PD/LGD-metod

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
PD-skala	Ursprungliga brutto-exponeringar i balans-räkningen	Exponeringar utanför balans-räkningen före CCF	Genomsnittlig CCF	EAD efter kreditrisk-reducering och efter CCF	Genomsnittlig PD	Antal gäldenärer	Genomsnittlig LGD	Genomsnittlig löptid	Riskvägda exponerings-belopp	Genomsnittlig riskvikt	Förväntad förlust	Ned-skrivningar och värdejusteringar
0,75 - < 2,50	2 312			2 312	1,3	5	90,0	22,5	6 455	279,2		26

I aktieexponeringarna har med PD/LGD-metoden behandlats Gruppens strategiska placeringar, av vilka de viktigaste (EAD 2 306 miljoner euro) består av placeringar i Gruppens försäkringsbolag. Av de här exponeringarna är EAD lika stort som bruttoexponeringarna, och i exponeringarna ingår inte poster utanför balansräkningen. PD för onoterade placeringar är 1,25, vilket bestäms i regelverket. Det har inte skett några förändringar i exponeringsbeloppen. Löptiden har angetts för instrument som har en förfallodag.

2.13 Icke avdragna andelar i försäkringsföretag (EU INS1)

30.6.2018, milj. €	Värde
Innehav av kapitalbasinstrument i en enhet i den finansiella sektorn där institutet har en väsentlig investering som inte är avdragen från kapitalbasen (före riskvikning).	2 306
Totala riskvägda exponeringsbelopp	6 438

Gruppens investeringar i försäkringsföretag behandlas i enlighet med tillsynsmyndigheternas tillstånd bland aktieexponeringarna. Gruppen har i oktober 2015 beviljats tillstånd av ECB att behandla finans- och försäkringskonglomeratets interna investeringar i försäkringsföretag som riskvägda poster i enlighet med tidigare praxis.

2.14 Flödesanalyser av riskvägt exponeringsbelopp avseende kreditriskexponeringar som behandlas enligt internmetoden (EU-CR8)

Milj. €	a	b
	Riskvägda exponeringsbelopp	Kapitalkrav
1 Riskvägda exponeringsbelopp vid slutet av den föregående rapporteringsperioden 31.3.2018	27 180	2 174
2 Storlek på tillgångar	538	43
3 Tillgångskvalitet	295	24
5 Metoder och riktlinjer	6	0
9 Riskvägda exponeringsbelopp vid slutet av rapporteringsperioden 30.6.2018	28 019	2 242

Förändringarna under kvartalet i hushållsexponeringar, företagsexponeringar och institutsexponeringar redovisas med en flödesanalys. Exponeringsbeloppet ökade av de riskvägda posterna och kreditstockens kvalitet försämrades något inom företagsexponeringarna, vilket ökade de riskvägda posterna. Behandlingen av hushållsexponeringarnas garantier preciserades.

3 Motparts-kreditrisk och marknadsrisk

3.1 Analys av motparts-kreditriskexponering per metod (EU CCR1)

Kreditrisk till följd av derivatinstrument fastställs som en motpartsrisk, som baserar sig på derivatinstrumentens dagliga marknadsvärdering.

Storleken på kundlimiterna fastställs enligt derivatinstrumentens kapital och uppskattade giltighetstider.

Den motpartsrisk som beror på derivatinstrument består av fordringar som OP Gruppen kan ha på sina handelsmotparter vid tidpunkten för motparternas fallissemang. Motpartsrisken mäts i OP Gruppen med en metod för verkligt värde där exponeringsbeloppet består av instrumentets marknadsvärde och den uppskattade potentiella framtida kreditrisken. En motpartsrisk enligt metoden för verkligt värde används både för myndighetskravet för kapitaltäckningen som för det ekonomiska kapitalkravet.

Företagsmotparternas riskgränser fastställs en gång om året och då granskas också säkerhetssituationen för derivatlimiterna.

Den kreditrisk som beror på bankmotpartens derivat minskar med säkerheter och då används avtalet ISDA Credit Support Annex (CSA) som ansluts till det allmänna ISDA Credit Support Annex-avtalet (CSA). Säkerhetssystemet går ut på att motparten ställer värdepapper eller kontanta medel som säkerhet. Avstämningar av säkerheter mellan motparterna görs dagligen. För övriga garantier och säkerheter ska iaktas samma förfarande som vid kreditrisker. Stresstestmetoder tillämpas i den dagliga likviditetshanteringen för att säkerställa att säkerheterna är tillräckliga.

Ett kapitalkrav kan uppkomma på grund av motpartsrisken i poster i såväl finansieringsrörelsen som handelslagret. Det kapitalkrav som beror på motpartsrisken räknas bland annat för OTC-derivat och återköps- och försäljningsavtal.

30.6.2018, milj. €	b	c	f	g
	Ersättningskostnad/aktuell marknadsvärde	Potentiell framtida kreditexponering	EAD efter kreditriskreducering	Riskvägda exponeringsbelopp
1 Marknadsvärdering	1 234	876	2 110	533

Exponeringsbeloppet för motpartsrisken var lika stort som vid årsskiftet.

3.2 Kapitalkostnad för kreditvärdighetsjustering (EU CCR2)

30.6.2018, milj. €	a	b
	Exponeringsvärde	Riskvägda exponeringsbelopp
4 Alla portföljer för vilka schablonmetoden tillämpas	486	197

Den genomsnittliga löptiden för derivatinstrument minskade, vilket minskade kreditmotvärden och därmed även beloppet av de riskvägda posterna.

3.3 Schablonmetoden – motpartskreditriskeponeringar per lagstiftningsportfölj och risk (EU CCR3)

M milj. €	Exponeringsklasser	Riskvikt					Totalt	Varav icke kreditvärderade
		0 %	2 %	50 %	100 %	Övrigt		
	1 Nationella regeringar eller centralbanker	303					303	
	2 Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	277					277	
	4 Multilaterala utvecklingsbanker	126					126	126
	6 Institut		300				300	
	7 Företag					1	1	1
	8 Hushållsexponeringar		0			0	0	0
	8a Säkrade genom panträtt i fast egendom			29		2	31	31
11	Totalt	707	300	29		3	1 039	158

Exponeringarna med central motpartsclearing presenteras i kolumnen 2 %. Exponeringarna var lika stora som vid årsskiftet.

3.4 Internmetoden – motpartskreditriskeponeringar per portfölj och PD-skala (EU CCR4)

PD-skala	a	b	c	d	e	f	g
	EAD efter kreditrisreducering	Genomsnittlig PD	Antal gäldenärer	Genomsnittlig LGD	Genomsnittlig löptid	Riskvägda exponeringsbelopp	Genomsnittlig riskvikt
Företagsexponeringar							
0,00 - < 0,15	256	0,1 %	115	44,6 %	8,5	57	22,3 %
0,15 - < 0,25	101	0,2 %	39	45,0 %	13,2	44	43,3 %
0,25 - < 0,50	91	0,3 %	73	44,9 %	6,0	51	56,2 %
0,50 - < 0,75							
0,75 - < 2,50	62	1,5 %	120	45,0 %	7,1	61	99,4 %
2,50 - < 10,00	79	4,5 %	83	45,0 %	3,3	118	149,6 %
10,00 - < 100,00	2	12,6 %	4	40,5 %	6,1	4	171,9 %
100,00							
Totalt	591	0,9 %	435	44,8 %	8,1	335	56,7 %

PD-skala	a	b	c	d	e	f	g
	EAD efter kreditrisreducering	Genomsnittlig PD	Antal gäldenärer	Genomsnittlig LGD	Genomsnittlig löptid	Riskvägda exponeringsbelopp	Genomsnittlig riskvikt
Institutsexponeringar							
0,00 - < 0,15	317	0,1 %	33	45,0 %	4,1	84	26,6 %
0,15 - < 0,25	79	0,2 %	16	45,0 %	8,6	33	42,2 %
0,25 - < 0,50	83	0,4 %	8	45,0 %	8,2	57	68,8 %
0,50 - < 0,75							
0,75 - < 2,50							
2,50 - < 10,00							
10,00 - < 100,00							
100,00							
Totalt	479	0,1 %	57	45,0 %	5,6	175	36,5 %

De genomsnittliga riskvikterna för företagsexponeringar ökade. De genomsnittliga riskvikterna för institutsexponeringarna var lika stora som vid årsskiftet. För hushållsexponeringar redovisas inga uppgifter. Beloppet av hushållsexponeringarnas motpartskreditexponeringar är inte väsentligt.

3.5 Inverkan av nettning och säkerhet som innehas på exponeringsvärden (EU CCR5-A)

30.6.2018, milj. €	a	b	c	d	e
	Verkligt positivt bruttovärde	Nettningsvinster	Aktuell kvittad kreditexponering	Säkerheter som innehas	Nettokreditexponering
1 Derivat	6 980	4 223	2 757	647	2 110

Det positiva verkliga värdet hos derivatinstrument var lika stort som vid årsskiftet. Nettningsvinsterna hölls på samma nivå som vid årsskiftet. Säkerheternas värde ökade. Beloppet av nettosäkerheterna var lika stort som vid årsskiftet.

3.6 Sammansättning av säkerheter för exponeringar gentemot motpartskreditrisk (EU CCR5-B)

30.6.2018, milj. €	a	b	c	d
	Säkerheter som används inom ramen för derivattransaktioner			
	Verkligt värde av mottagna säkerheter		Verkligt värde av ställda säkerheter	
	Segregerat	Icke-segregerat	Segregerat	Icke-segregerat
1 Kontanta medel		647	1	555
2 Statsskulder			173	156

De säkerheter som gavs till centrala motparter var segregerade. Säkerheterna till andra motparter var icke-segregerade. Största delen av säkerheterna är kontanta.

3.7 Kreditderivatexponeringar (EU CCR6)

	Kreditderivatsåkringar		
	a	b	c
	Kreditrisk- skydd som köpts	Kreditrisk- skydd som sålts	Övriga kreditderivat
30.6.2018, milj. €			
Teoretiska belopp			
Indexerade kreditswappar			123
Övriga kreditderivat			84
Summa teoretiska belopp			207
Verkliga värden			0
Positivt verkligt värde (tillgång)			5
Negativt verkligt värde (skuld)			-5

Kreditderivatexponeringarna var lika stora som vid årsskiftet.

3.8 Exponeringar gentemot centrala motparter (EU CCR8)

	a		b	
	EAD efter kreditrisk- reducering	Riskvägda exponerings- belopp		
30.6.2018, milj. €				
1 Exponeringar gentemot kvalificerade centrala motparter (totala)		300		6
2 Exponeringar för transaktioner avseende kvalificerade centrala motparter (exklusive initialsäkerhet och bidrag till obeståndsfonder), varav:		300		6
3 i) OTC-derivat		300		6
7 Segregerad initialsäkerhet		174		

Exponeringarna mot centrala motparter har ökat något under början av året. Den ursprungliga marginalen beror på positionens risker, marginalen har under året sjunkit då positionens risker minskat.

3.9 Marknadsrisk som behandlas enligt schablonmetoden (EU MR1)

	a		b	
	Riskvägda exponerings- belopp	Kapitalkrav		
30.6.2018, milj. €				
Direkta produkter				
1 Ränterisk (allmän och specifik)			988	79
2 Aktiekursrisk (allmän och specifik)			0	0
4 Råvarurisk			2	0
Optioner				
6 Delta-plus-metod			308	25
9 Totalt			1 298	104

Den generella risken ökade något under början av året då uppdelningen i handelslager och bankrörelse preciserades. Den specifika risken ökade något då positionen växte och den genomsnittliga ratingen försvagades. Poster som riskvägts med Delta plus-metoden ökade något.

4 Skuldsättning och likviditetstäckningskvot (LCR)

4.1 Skuldsättning

Skuldsättning, milj. €	30.6.2018	31.12.2017
Primärkapital (T1)	10 190	9 973
Exponeringar totalt	132 538	127 027
Bruttosoliditetsgrad, %	7,7	7,9

Den mätare som beskriver skuldsättningen, dvs. bruttosoliditetsgraden (Leverage Ratio), redovisas i enlighet med kommissionens delegerade förordning. Enligt utkastet till bestämmelser är miniminivån tre procent. Bruttosoliditetsgraden har beräknats med siffrorna vid slutet av rapportperioden.

4.2 Mall för redovisning av likviditetstäckningskvot (EU LIQ1)

Konsolideringens omfattning

konsoliderad

milj. €

	Totalt vägt värde (medelvärde)			
	30.6.2018	31.3.2018	31.12.2017	30.9.2017
Kvartalet avslutas den (30, juni 2018)				
Antal datapunkter som använts vid beräkningen av medelvärden: 12				
	SUMMA JUSTERAT VÄRDE			
21 LIKVIDITETSBUFFERT	19 066	18 339	17 871	17 900
22 SUMMA NETTOKASSAUTFLODEN	13 241	13 183	13 247	13 295
23 LIKVIDITETSTÄCKNINGSKVOT (%)	144 %	139 %	135 %	135 %

5 Hur upplysningskraven uppfylls

5.1 Att uppfylla upplysningskraven

CRR art.	Referens
431 Upplysningskravens omfattning	
1	Den här rapporten, OP Gruppens bokslut 2017 och de upplysningar som offentliggörs på www.op.fi
2	Bokslutet 2017, bokslutsnot 2. OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering, punkt 9 samt inledningen och punkt 1.3 i den här rapporten.
3	Upplysningsprinciper för kapitaltäckningen fastställda av OP Gruppens ledning
4	Lämnas ut på begäran.
432 Icke väsentliga upplysningar, företagshemligheter eller konfidentiell information	
1-4	Punkt 5.2
	Upplysningarna offentliggörs årligen på dagen för offentliggörandet av bokslutet. De upplysningar som ska offentliggöras kvartalsvis och halvårsvis redovisas i samband med delårsrapporterna. Upplysningsfrekvensen bedöms i enlighet med upplysningsprinciperna för kapitaltäckningen.
433 Upplysningsfrekvens	www.op.fi
434 Upplysningsmetoder	www.op.fi
435 Mål och riktlinjer för riskhantering	
1 a)	Bokslutet 2017, bokslutsnot 2. OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering (EU OVA, EU CRA, EU CCRA, EU MRA, LIQA)
1 b)	Bokslutet 2017, bokslutsnot 2. OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering, punkt 3. (EU OVA, EU CRA, EU CCRA, EU MRA, LIQA)
1 c)	Bokslutet 2017, bokslutsnot 2. OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering, punkt 2.6 (EU OVA, EU CRA, EU CCRA, EU MRA, LIQA) samt www.op.fi > OP Gruppen > Medier > Rapporter > Rapporter från OP > År 2017 > OP Gruppens bolagsstyrningsrapport, punkt 8.
1 d)	Bokslutet 2017, bokslutsnot 2. OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering (EU OVA, EU CRA, EU CCRA, EU MRA, LIQA), och punkt 2.8 (EU CR3) i den här rapporten.
1 e)	Bokslutet 2017, bokslutsnot 2. OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering, punkt 14. (EU OVA, EU CRA, EU CCRA, EU MRA, LIQA)
1 f)	Bokslutet 2017, bokslutsnot 53. Risktoleranser
I enlighet med artikel 435 i EBA:s riktlinjer för redovisning av likviditetstäckningskvot som komplement till redovisningen av likviditetsriskhantering (EBA/GL/2017/01)	Punkt 4.2. (LIQ1) och bokslutet 2017, bokslutsnot 2. OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering, särskilt punkt 10. (LIQA)
2 a)-e)	www.op.fi : OP Gruppen > Info om gruppen > Administration samt www.op.fi > OP Gruppen > Medier > Rapporter > Rapporter från OP > År 2017 > OP Gruppens bolagsstyrningsrapport
436 Tillämpningsområde	
a)	Inledning
b)	Inledning och punkterna 5.1 (EU LI1), 5.2 (EU LI2) och 5.3 (EU LI3)
c)	Ej tillämplig.
d)	Ej tillämplig.
e)	Ej tillämplig.
437 Kapitalbas	
1a)	Punkt 1.1
1b)	Presenteras inte halvårsvis
	Villkoren för instrumenten finns på emittenternas nätsidor. Villkoren för kärnprimärkapitalinstrument (CET1) finns i Andelsbankernas stadgar på bankernas egna sidor: op.fi > OP Gruppen > Info om gruppen > Andelsbankerna
1c)	Villkoren för instrumenten inom primärkapitaltillskott (AT1) och supplementärkapital (T2) finns på OP Företagsbankens sidor: op.fi > OP Gruppen > Skuldinvesteringar och på Helsingforsnejdens Andelsbanks sidor: op.fi > OP Gruppen > Info om gruppen > Andelsbankerna > OP Helsingfors
1d)	Punkt 1.1
1e)	Punkt 1.1
1f)	Ej tillämplig.
2) Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1423/2013 om tekniska standarder för genomförande med avseende på de upplysningskrav om kapitalbas som gäller för institut enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013	Presenteras inte halvårsvis
438 Kapitalkrav	
a)	Bokslutet 2017, bokslutsnot 2. OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering, punkterna 2.2 och 2.4
b)	Punkt 1.4.
c)	Punkterna 1.2 (EU OV1) och 1.3
c)	Punkterna 1.2 (EU OV1) och 1.3
i)	Punkterna 1.2 (EU OV1) och 1.3
ii)	Punkterna 1.2 (EU OV1) och 1.3
iii)	Ej tillämplig.
iv)	Ej tillämplig.
e)	Punkterna 1.2 (EU OV1), 1.3 och 3.9 (MR1)
f)	Punkterna 1.2 (EU OV1) och 1.3
Exponeringar i specialutlåning och aktieexponeringar, förenklad metod, riskvikter	Punkt 2.12 (EU CR10)
439 Exponering för motparts kreditrisk	
a)	Punkt 3.1 (EU CCR1), (EU CCRA) och bokslutet 2017, bokslutsnot 2. OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering (EU CCRA), punkt 11.4
b)	Punkt 3.1 (EU CCR1), (EU CCRA) och bokslutet 2017, bokslutsnot 2. OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering (EU CCRA), punkt 11.4
c)	Bokslutet 2017, bokslutsnot 2. OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering (EU CCRA), punkt 11.4
d)	Presenteras inte halvårsvis
e)	Punkt 3.5 (EU CCR5-A)
f)	Punkt 3.4 (EU CCR4)
g)	Punkt 3.7. (EU CCR6)
h)	Punkt 3.7. (EU CCR6)
i)	Ej tillämplig.
440 Kapitalbuffertar	
1a)	Presenteras inte halvårsvis
1b)	Presenteras inte halvårsvis
441 Indikatorer på global systemviktighet	Ej tillämplig
442 Kreditriskjusteringar	

a)	Bokslutet 2017, bokslutsnot 1. Principer för upprättandet av bokslutet och not 56. Fordringar på kreditinstitut och kunder samt problemfordringar
b)	Bokslutet 2017, bokslutsnot 1. Principer för upprättandet av bokslutet
c)	Presenteras inte halvårsvis
d)	Punkt 2.3 (EU CR1-C)
e)	Punkterna 2.3 (EU CRB-D) och 2.6 (EU CR1-B)
f)	Presenteras inte halvårsvis
g)	Punkterna 2.1 (EU CR1-A) och 2.2 (EU CR1-B)
a.	Punkterna 2.1 (EU CR1-A) och 2.2 (EU CR1-B)
b.	Punkterna 2.1 (EU CR1-A) och 2.2 (EU CR1-B)
c.	Punkterna 2.1 (EU CR1-A) och 2.2 (EU CR1-B)
h)	Punkt 2.3 (EU CR1-C)
i)	Punkt 2.3 (EU CR1-C)
i.	Punkt 2.3 (EU CR1-C)
ii.	Punkt 2.3 (EU CR1-C)
iii.	Punkt 2.3 (EU CR1-C)
iv.	Punkt 2.3 (EU CR1-C)
v.	Punkt 2.3 (EU CR1-C)
Specifika kreditriskjusteringar och återvinningar som registrerats direkt i resultaträkningen ska offentliggöras separat.	
443 Icke in-tecknade tillgångar	
EBA/GL/2014/03 EBA:s riktlinjer om gemensamma förfaranden och metoder för översyns- och utvärderingsprocessen	
Presenteras inte halvårsvis	
444 Användning av externa ratinginstitut	
a)	Punkt 2.10 (EU CRD)
b)	Punkt 2.10 (EU CRD)
c)	Punkt 2.10 (EU CRD)
d)	Ej tillämplig.
e)	Punkterna 2.9 (EU CR4) och 2.10 (EU CR5)
445 Exponering för marknadsrisk	
Punkterna 1.3 och 3.9 (EU MR1)	
446 Operativ risk	
Bokslutet 2017, bokslutsnot 2. OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering, punkt 6 och punkt 1.3 i den här rapporten.	
447 Exponeringar i aktier som inte ingår i handelslagret	
a)	Bokslutet 2017, bokslutsnot 1. Principer för upprättandet av bokslutet
b)	Punkt 2.12 (EU CR10)
c)	Punkt 2.12 (EU CR10)
d)	Bokslutet 2017, bokslutsnot 7. Nettointäkter från placeringsverksamhet
e)	Bokslutet 2017, bokslutsnot 36. Eget kapital och bokslutsnot 20. Investeringsstillgångar
448 Exponering för ränterisk för positioner som inte ingår i handelslagret	
a)	Bokslutet 2017, bokslutsnot 2. OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering, punkt 11.1 och bokslutsnot 61. Ränte- och marknadsriskens känslighetsanalys
b)	Bokslutet 2017, bokslutsnot 61. Ränte- och marknadsriskens känslighetsanalys
449 Exponering för värdepapperiseringspositioner	
a)	Presenteras inte halvårsvis
b)	Presenteras inte halvårsvis
c)	Presenteras inte halvårsvis
d)	Presenteras inte halvårsvis
e)	Presenteras inte halvårsvis
f)	Presenteras inte halvårsvis
g)	Ej tillämplig.
h)	Presenteras inte halvårsvis
i)	OP Gruppen är inte arrangör.
j)	OP Gruppen är inte arrangör.
i)	OP Gruppen är inte arrangör.
ii)	OP Gruppen är inte arrangör.
iii)	OP Gruppen är inte arrangör.
iv)	OP Gruppen är inte arrangör.
v)	OP Gruppen är inte arrangör.
vi)	OP Gruppen är inte arrangör.
k)	OP Gruppen är inte värdepapperisera.
l)	Ej tillämplig.
m)	OP Gruppen är inte värdepapperisera.
n)	OP Gruppen är inte värdepapperisera.
i)	OP Gruppen är inte värdepapperisera.
ii)	OP Gruppen är inte värdepapperisera.
iii)	OP Gruppen är inte värdepapperisera.
iv)	OP Gruppen är inte värdepapperisera.
v)	OP Gruppen är inte värdepapperisera.
vi)	OP Gruppen är inte värdepapperisera.
o)	Presenteras inte halvårsvis
i)	Presenteras inte halvårsvis
ii)	Presenteras inte halvårsvis
p)	Presenteras inte halvårsvis
q)	Ej tillämplig.
r)	Ej tillämplig.
450 Ersättningspolitik	
1a)	Presenteras inte halvårsvis
1b)	Presenteras inte halvårsvis
1c)	Presenteras inte halvårsvis
1d)	Presenteras inte halvårsvis
1e)	Presenteras inte halvårsvis
1f)	Presenteras inte halvårsvis
1g)	Presenteras inte halvårsvis
1h)	Presenteras inte halvårsvis
1i)	Presenteras inte halvårsvis
1j)	Presenteras inte halvårsvis
2)	Presenteras inte halvårsvis
451 Bruttosoliditet	
a)	Punkt 4.1
b)	Presenteras inte halvårsvis
c)	Presenteras inte halvårsvis

d)	Presenteras inte halvårsvis
e)	Presenteras inte halvårsvis
452 Användning av metoden för intern riskklassificering för kreditrisk	
a)	Bokslutet 2017, bokslutsnot 2. OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering, punkt 9 och inledningen till den här rapporten (EU CRE)
b)	Bokslutet 2017, bokslutsnot 2. OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering och inledningen till den här rapporten (EU CRE)
i)	Bokslutet 2017, bokslutsnot 2. OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering, punkt 9 och inledningen till den här rapporten (EU CRE)
ii)	Bokslutet 2017, bokslutsnot 2. OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering.
iii)	Bokslutet 2017, bokslutsnot 2. OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering.
iv)	Bokslutet 2017, bokslutsnot 2. OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering.
c)	Bokslutet 2017, bokslutsnot 2. OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering, punkt 9.
i)	Bokslutet 2017, bokslutsnot 2. OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering, punkt 9.
ii)	Bokslutet 2017, bokslutsnot 2. OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering, punkt 9.
iii)	Bokslutet 2017, bokslutsnot 2. OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering, punkt 9.
iv)	Bokslutet 2017, bokslutsnot 2. OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering, punkt 9.
v)	Bokslutet 2017, bokslutsnot 2. OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering, punkt 9.
d)	Punkterna 2.11 och 2.12 (EU CR6), (EU CR10)
e)	Punkterna 2.11 och 2.12 (EU CR6), (EU CR10)
i)	Punkterna 2.11 och 2.12 (EU CR6), (EU CR10)
ii)	Punkterna 2.11 och 2.12 (EU CR6), (EU CR10)
iii)	Punkterna 2.11 och 2.12 (EU CR6), (EU CR10)
f)	Punkterna 2.11 och 2.12 (EU CR6), (EU CR10)
g)	Punkt 2.1 (EU CR1-A)
h)	Punkt 2.11 (EU CR6)
i)	Presenteras inte halvårsvis
j)	
i)	Punkt 5.2
ii)	Punkt 5.2

Vid tillämpning av led c ska beskrivningen innehålla de exponeringslag som ingår i exponeringsklassen, definitioner, metoder och data för skattning och validering av PD och i tillämpliga fall LGD och konverteringsfaktorer, däribland de antaganden som används vid härledningen av dessa variabler, och beskrivning av betydande avvikelser från definitionen av fallissemang enligt artikel 178, inklusive de breda segment som påverkas av sådana avvikelser.

Bokslutet 2017, bokslutsnot 2. OP Gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering, punkt 9 och punkt 2.11 i den här rapporten (EU CR6)

453 Användning av kreditriskreducerande metoder

a)	Punkt 2.8 (EU CRC)
b)	Punkt 2.8 (EU CRC)
c)	Punkt 2.8 (EU CRC)
d)	Punkt 2.8 (EU CRC)
e)	Punkt 2.8 (EU CRC)
f)	Punkt 2.8 (EU CR3)
g)	Punkt 2.8 (EU CR3)

454 Användning av intermättningsmetoder för operativ risk

455 Användning av interna modeller för marknadsrisk

	Ej tillämplig.
	Ej tillämplig.

5.2 Icke väsentliga upplysningar som utelämnats

Upplysningskravet	
CRR art. 452 j)	Av OP Gruppens exponeringar härstammar över 88 % från Finland. Genomsnittlig PD och LGD redovisas inte enligt geografisk fördelning.
Tabell EU CR6 enligt EBA:s riktlinjer (EBA/GL/2016/11)	Exponeringsklassen Hushållsexponeringar – Med säkerhet i fastighet redovisas inte enligt indelningen SME-företag / andra företag, eftersom andelen exponeringar mot SME-företag med säkerhet i fastighet utgör 2 % av hushållsexponeringarna med säkerhet i fastighet.
Tabell EU CCR4 enligt EBA:s riktlinjer (EBA/GL/2016/11)	Hushållsexponeringarna redovisas inte i tabellen i fråga, eftersom hushållsexponeringarna är mindre än 500 000 euro.
Uppgifter som krävs enligt Kommissionens genomförandeförordning (EU) Nr 1423/2013 halvårsvis	Ingen väsentlig förändring från årsskiftet
Tomma tabeller och s.k. nollrader enligt EBA:s riktlinjer (EBA/GL/2016/11) lämnas bort.	